

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4To/8/2019
Identifikačné číslo spisu: 9519100167
Dátum vydania rozhodnutia: 07.04.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Šišková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:9519100167.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Šiškovej a sudkýň JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Martiny Zeleňakovej v trestnej veci obžalovaného Q. P., pre obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 145 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. e) Trestného zákona a iné na neverejnom zasadnutí konanom v Bratislave 7. apríla 2020, o odvolaniach prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „prokurátor“) a obžalovaného Q. P. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica zo 16. augusta 2019, sp. zn. BB-5T/7/2019, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c), písm. d), písm. e), písm. f) Trestného poriadku rozsudok Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica zo 16. augusta 2019, sp. zn. BB-5T/7/2019 z r u š u j e v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vracia Špecializovanému trestnému súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd Pezinok, pracovisko Banská Bystrica rozsudkom zo 16. augusta 2019, sp. zn. BB-5T/7/2019 uznal obžalovaného Q. P. za vinného

V bode I/

z prečinu násilia proti skupine obyvateľov podľa § 359 ods. 1, ods. 2 písm. a), písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. e) Trestného zákona a z prečinu hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 ods. 1 písm. b) Trestného zákona,

V bode II/

zo zločinu ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 155 ods. 1 Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

V bode I/

dňa 1. decembra 2018, potom ako vošiel na adrese P. ulica č. X v O. O. do priestorov bistra „O. S.“, cez vchodové dvere vedúce do bistra, v čase okolo 01:30 hod. v priestoroch tohto bistra, kde sa v tom čase nachádzali okrem štyroch ďalších osôb, aj tri osoby tureckej a albánskej národnosti, ktoré boli aj moslimského vierovyznania, opakovane vykrikoval. " Táto krajina začína byť islamský štát!", „Moslimovia pozabijam Vás!", „ste kokoti", „zabijem Vás Moslimovia, všetkých vás pozabijam!" následne na čo bol tam prítomnými dvoma hosťami a Y. S. vyvedený von na ulicu pred bistro, po čom zamestnanec A. I. dvere zamkol,

V bode II/

Následne po vyvedení z bistra dňa 1. decembra 2018 v čase približne medzi 01:51 hod. a 01:54 hod., pred bistrom „O. S.“ na adrese P. ulica č. X v O. O., fyzicky napadol zamestnankyňu bistra P. L., ktorá si pred bistro išla zapáliť, tak, že ju bodol nožom - loveckou dýkou o dĺžke čepele približne 15 cm, do tvárovej časti hlavy - ľavého líca, po čom ju A. I. vtiahol naspäť do bistra a zamkol dvere, čím jej spôsobil zranenie penetračné poranenie dutiny ústnej o dĺžke rany 20 mm, odlomenie častí koruniek druhého črenového zuba a prvej stoličky vľavo hore, ktoré zranenia si vyžiadali obmedzenie na obvyklom spôsobe života poškodenej v rozsahu minimálne 14 až 21 dní a dobu liečenia do 28 dní.

Za to mu súd uložil :

Podľa § 155 ods. 1 Trestného zákona, § 36 písm. d), písm. j), písm. l), § 37 písm. h), § 38 ods. 2, ods. 3, § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky.

Podľa § 48 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona ho na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 83 ods. 1 písm. g) Trestného zákona mu uložil zhabanie vecí - loveckého noža čiernej farby o dĺžke čepele 15 cm a koženého puzdra.

Podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku poškodenú P. L., nar. XX. W. XXXX, bytom P. X, O. O. s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces.

Po vyhlásení rozsudku na hlavnom pojednávaní (č. l. 725) podal prokurátor odvolanie do výroku o vine a treste. Dňa 27. augusta 2019 podal písomne odvolanie čo do výroku o vine, treste a náhrade škody, ktoré dňa 11. októbra písomne odôvodnil. Obžalovaný Q. P. na hlavnom pojednávaní uviedol, že sa vyjadri v lehote. Odvolanie písomne prostredníctvom obhajcu podal 23. augusta 2019, ktoré písomne odôvodnil 15. októbra 2019.

Z obsahu odvolania podaného prokurátorom vyplýva, že prokurátor sa nestotožnil s rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu. Trval na tom, že skutky sa stali tak, ako boli uvedené v obžalobe, preto sa nemôže stotožniť s úpravou znenia skutkových viet prvostupňovým súdom. K bodu I/ rozsudku nesúhlasí s odôvodnením rozsudku, že obžaloba neuniesla dôkazné bremeno, a že neboli preukázané všetky skutkové tvrdenia uvedené v obžalobe. Prokurátor predovšetkým nesúhlasil s vypustením a upravením skutkovej vety, ktorá sa týkala trestného činu výtržníctva a v tejto súvislosti poukazuje na nesprávny procesný postup súdu, keď nebolo vyhovené návrhu prokurátora na vykonanie dôkazov, a to najmä na vykonanie výsluchov svedkov Q. I. a A. I. a ich odmietnutie na hlavnom pojednávaní odvolaním sa na ustanovenie § 272 ods. 3 Trestného poriadku. Vykonanie týchto dôkazov v súvislosti s trestným činom výtržníctva sa týkalo okolnosti podstatnej pre rozhodnutie súdu. Práve svedok A. I. vo svojom výsluchu uviedol, že v bistre boli okrem neho a poškodenej v tom čase muž so ženou (Q. I. a I. I.), obžalovaný a ešte asi traja chlapi (nestotožnené osoby). Obžalovaný na tých ľudí kričal a otravoval ich. Pán Y. (osoba, ktorá v bistre vypomáhala) išiel za ním a požiadal ho, aby odišiel, lebo ľudia sa chcú najesť. Obžalovaný začal vykrikovať, že on má veľkú rodinu, že sa nebojí, dupal nohou na zem, pričom veľmi veľa rozprával a kričal, začal byť agresívny a zahnal sa päťou na pána Y., ale netrafil, pričom spadol na zákazníkku a jej frajer ho od nej odstrčil. Vtedy sa postavili aj ostatní zákazníci, ale nepodarilo sa im ho vyvieť, naťahoval sa s nimi, bránil sa, nechcel odísť a veľmi kričal slová „všetkých zabijem, všetkých Moslimov zabijem, ja mám veľkú rodinu, ja sa nebojím, zabijem

všetkých Moslimov". Podobne vypovedala aj svedkyňa Q. I.. Uviedla, že mala dojem, že ten muž (obžalovaný) išiel do toho O. S. cielene, ako keby chcel vyvolať nejaký konflikt. Podľa názoru prokurátora poškodená L. práve túto časť skutkového deja nemusela z objektívnych dôvodov úplne vnímať, pretože nebola po celý čas vo vnútri bistra. Čo sa týka výpovede svedka Y. S., ktorá bola na hlavnom pojednávaní prečítaná, tento sa k skutkovým okolnostiam vyjadroval vyhýbavo.

Vo vzťahu k bodu II rozsudku prokurátor uviedol, že dokazovanie bolo vykonané v potrebnom rozsahu, ale bolo súdom vyhodnotené nesprávne. Obžalovaný sa skutku dopustil bezprostredne v krátkom časovom období (10 - 15 min.) po spáchaní skutku pod bodom I. Následne ako bol vyvedený pred dvere bistra sa zmocnil noža tak, že ho vzal kamarátovi G. P., pritom ako sa s ním naťahoval. Išlo o loveckú dýku o dĺžke čepele približne 15 cm. Obžalovaný o tom, že má jeho kamarát taký nôž vedel. Keďže sa do bistra nevedel dostať, nožom prepichol v hneve prednú pneumatiku osobného motorového vozidla Renault Clio, EČ: O., ktoré bolo používané aj na rozvoz jedla. Potom sa skryl za stĺp a čakal s pripraveným nožom v ruke ihneď ho použiť. V krátkom čase zaútočil na P. L., ktorá išla von fajčiť. Túto silno bodol do tváre v oblasti ľavého líca. Kolega A. I. ju vzápätí vtiahol cez dvere naspäť do bistra. Podľa názoru prokurátora obžalovaný konal s určitosťou v priamom úmysle a z osobitného motívu usmrtiť akúkoľvek osobu, ktorá sa nachádzala v bistre. Útok bol cielene vedený na hlavu poškodenej veľkou silou a intenzitou. V tejto súvislosti prokurátor poukazuje na závery znaleckého posudku č. XX/XXXX. vypracovaného znaleckou lekárskou organizáciou, ktorá útok považovala za život ohrozujúci. Nôž mohol preraziť dutinu ústnu poškodenej smerom k mozgu, mohli byť prerezané dôležité tepny na krku, mohol byť zasiahnutý mozog. Pokiaľ mal súd pochybnosti o úmysle páchatel'a v kontexte s predstavou, aký následok chcel útokom spôsobiť, nič mu nebránilo na hlavnom pojednávaní vypočuť znalca, ktorý podal znalecký posudok. Osobitný motív v zmysle § 140 písm. e) Trestného zákona spočíval v nenávisti voči jednotlivcovi (poškodenej) pre jeho domnelé náboženské vyznanie, a to v kontexte časovo bezprostredne predchádzajúcimi udalosťami a so spáchaním skutku vo vnútri bistra, ktorý bol kvalifikovaný ako trestný čin extrémizmu. Uvedené má súvis aj s nezákonne uloženým trestom. Pokiaľ by bola uznaná vina v súlade s obžalobou, mal byť obžalovanému uložený úhrnný trest odňatia slobody podľa § 145 ods. 2 písm. d) Trestného zákona, § 36 písm. j), § 37 písm. f) písm. h), § 38 ods. 2, ods. 4, § 41 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona vo výmere minimálne 21 rokov a 8 mesiacov, so zaradením na jeho výkon podľa § 48 ods. 3 písm. b), ods. 4 Trestného zákona do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Priznanie poľahčujúcich okolností a nepriznanie priťažujúcej okolnosti nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Obžalovaný síce spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých, ale v tomto smere nebolo vykonané dokazovanie, či táto skutočnosť mala význam a relevantný vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť. Ani vyjadrenie obžalovaného v tom smere, že si nepamätá spáchanie skutku, že všetko ľutuje a je ochotný škodu poškodenej uhradiť nemožno považovať za úprimnú ľútosť. Tomu nasvedčuje skutočnosť, že svojou výpoveďou na hlavnom pojednávaní vo vzťahu k skutku pod bodom I. vylúčil, že by sa bol dopustil extrémistickej trestnej činnosti. Vo vzťahu k priťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. f) Trestného zákona, žalovanej trestnej činnosti sa obžalovaný dopustil verejne pred viac ako dvoma osobami súčasne prítomnými, na mieste verejnosti prístupnom, čo súd opomenul vziať do úvahy. Prokurátor považuje za nesprávny aj výrok o náhrade škody, pretože boli splnené všetky zákonné podmienky na to, aby súd po riadne a včas uplatnenom nároku poškodenej na náhradu škody rozhodol podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku. So zvyškom nároku na náhradu škody, ktoré poškodená nevedela v prípravnom konaní vyčísliť malo byť rozhodnuté v zmysle § 288 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku. Prokurátor navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c), d), e), f) Trestného poriadku zrušil v celom rozsahu napadnutý rozsudok a súčasne podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku predmetnú trestnú vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Rozsudok špecializovaného trestného súdu napadol prostredníctvom obhajcu odvolaním aj obžalovaný Q. P.. Odvolanie podal proti výroku o vine v bode I a II rozsudku, ako aj proti výroku o treste. V bode I rozsudku konanie obžalovaného nenaplnilo skutkovú podstatu trestného činu násillia proti skupine obyvateľov, lebo násillie nepoužil, nikoho neudrel, z miesta činu ho vyviedli. Nikto zo svedkov, ale ani iná skutočnosť, ktorá má silu dôkazu podľa § 119 Trestného poriadku nepotvrdila násillie. Hrozbu násillia, o

ktorej mal údajne hovoriť, svedkovia a poškodená nepovažovali za reálnu hrozbu, ale za táranie opitého. Obžalovaný si nepamätá, čo vykrikoval na mieste činu, bol totálne opitý, nemal v úmysle hanobiť národ, rasu, presvedčenie. Na súde povedal, že je Cigán, patrí k menšine, stretáva sa s reakciou majority na svoju pleť. Obžalovaný sa k bodu II rozsudku písomne nevyjadril. Čo sa týka uloženého trestu, tento považuje za neprimerane prísny. Žije s družkou a polročným dieťaťom v spoločnej domácnosti v O. O., riadne pracuje a zabezpečuje finančne rodinu. Nástup trestu vrhne dieťa a družku do sociálnej biedy. Podľa názoru obžalovaného by bol dostatočný na jeho nápravu aj trest podmienený, resp. trest domáceho väzenia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaného odvolania primárne zistil, že nie je daný dôvod pre postup podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku; ani pre postup podľa § 316 ods. 3 Trestného poriadku; preto podľa § 317 ods. 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, proti ktorému prokurátor a obžalovaný podali odvolanie ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, majú na zreteli, že na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku a zistil, že odvolanie prokurátora je dôvodné, zatiaľ čo odvolanie obžalovaného dôvodné nie je.

Podľa § 326 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku odvolací súd rozhodoval o odvolaniach prokurátora a obžalovaného podľa § 321 ods. 1 Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí, teda bez účasti procesných strán, pretože je zřejmé, že zistené chyby by nebolo možné odstrániť na verejnom zasadnutí.

Odvolací súd zistil, že rozsudok je chybný pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, že boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby [§ 321 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku], pre nejasnosť a neúplnosť skutkových zistení preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie [§ 321 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku], sú pochybnosti o správnosti skutkových zistení napadnutých výrokov, na ktorých objasnenie treba dôkazy opakovať alebo vykonať ďalšie dôkazy [§ 321 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku], napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona [§ 321 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku], bol uložený neprimeraný trest [§ 321 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku], rozhodnutie o uplatnenom nároku poškodeného na náhradu škody je v rozpore so zákonom [§ 321 ods. 1 písm. f) Trestného poriadku].

Správne zistenie skutku je základným predpokladom jeho správneho právneho posúdenia. Ide o proces zistenia dostatočného množstva jednotlivých skutočností z vykonaných dôkazov, ich správneho vyhodnotenia a vytvorenie zodpovedajúceho skutkového záveru.

Odvolací súd skúmal dostatočnosť vykonaných dôkazov z hľadiska, či ich súhrn úplne a nestranne objasňuje prejednávajúcu vec a či proces vykonania a hodnotenia dôkazov je v súlade s požiadavkami Trestného poriadku.

Podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. Dôkazy obstarávajú z úradnej povinnosti. Právo obstarávať dôkazy majú aj strany. Orgány činné v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie.

Podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku súd môže vykonať aj dôkazy, ktoré strany nenavrhlí. Strany majú právo nimi navrhnutý dôkaz zabezpečiť.

Podľa § 2 ods. 14 Trestného poriadku strany sú si v konaní pred súdom rovné.

Podľa § 119 ods. 2 Trestného poriadku za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona.

V rámci prieskumnej činnosti odvolací súd zistil, že obžaloba prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, sp. zn. VII/2 Gv 76/19/1000-49 z 3. júla 2019 bola v posudzovanej veci Špecializovanému trestnému súdu Pezinok podaná na obžalovaného Q. P. pre skutok v bode I/ kvalifikovaný ako prečin násilia proti skupine obyvateľov podľa § 359 ods. 1 Trestného zákona, prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona a ako prečin hanobenia národa, rasy a presvedčenia podľa § 423 ods. 1 písm. b) Trestného zákona a v bode II/ obžaloby pre skutok právne kvalifikovaný ako obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 145 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. e) Trestného zákona.

Oproti obžaloby prvostupňový súd upravil znenie skutkových viet, čo súviselo aj so zmenou právnej kvalifikácie skutkov.

S formuláciou skutkových viet sa odvolací súd nestotožňuje, pretože nemajú oporu vo vykonanom dokazovaní. Pod skutkom rozumieme všetky prejavy páchatel'a, ktoré majú odraz v materiálnom svete, sú významné z pohľadu trestného práva a sú pokryté zavinením páchatel'a. Skutkom je aj pokus trestného činu a príprava na zločin. Skutkovú vetu tvoria obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu a vecné, miestne, časové a iné súvislosti, ktoré spájajú znaky skutkovej podstaty v skutkový dej. Nesprávna právna kvalifikácia skutku môže viesť k porušeniu práva na obhajobu a vo výsledku k nepoužiteľnosti dôkazov, ktoré boli vykonané v trestnom konaní v čase, kedy bol skutok contra legem podkvalifikovaný. Zo skutkovej vety v bode I rozsudku prvostupňový súd oproti obžalobe vypustil slová a vety : ... sa najprv svojim hlučným, agresívnym a arogantným správaním a údermi rukami do zariadenia bistra dopustil pod vplyvom alkoholu hrubej neslušnosti.. pričom tento incident vyústil až do následnej fyzickej konfrontácie s tam prítomným personálom a zákazníkmi bistra, kedy bol voči tam prítomným osobám fyzicky ako aj verbálne agresívny takým spôsobom, že sa zaháňal rukami v smere do tam prítomných osôb a kopal ich smerom nohami, napriek tomu, že jeho správanie nebolo nijako vyprovokované, po čom bol napokon pre jeho opísané správanie sa a proti jeho vôli z priestorov predmetného bistra vyvedený von na ulicu pred bistro, pričom sa následne po malej chvíli už s nožom v ruke snažil vrátiť späť cez zatvorené dvere do priestorov prevádzky bistra aj tak, že búchal rukou na dvere bistra, v čom mu bolo zabránené tak, že z vnútra bistra boli tieto dvere rýchlo inou osobou - zamestnancom bistra nachádzajúcim sa vo vnútri bistra, uzamknuté.

Podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona kto sa dopustí slovne alebo fyzicky, verejne alebo na mieste verejnosti prístupnom hrubej neslušnosti alebo výtržnosti najmä tým, že napadne iného potrestá sa odňatím slobody až na tri roky.

Toto ustanovenie chráni pokojné občianske spolunažívanie proti závažnejším útokom narušujúcim verejný pokoj a poriadok. Spravidla sú výtržníctvom ohrozené i ďalšie záujmy, predovšetkým zdravie ľudí, cudzí majetok, česť a dôstojnosť ľudí a pod. pre výtržnosť je typický zjavne neúctivý a nedisciplinovaný postoj páchatel'a k zásadám občianskeho spoluzitia. Ide spravidla o násilný alebo slovný prejav takého charakteru, že hrubo uráža, vzbudzuje obavy o bezpečnosť zdravia, majetku alebo výrazne znižuje vážnosť väčšieho počtu osôb súčasne prítomných (R 44/1990).

Miesto verejnosti prístupné je každé miesto, na ktoré má prístup širší okruh ľudí individuálne neurčených (otvorený aj uzavretý priestor).

Napadnutie iného je akýkoľvek fyzický útok proti telesnej bezpečnosti osoby, ale i vulgárne slovné výpady proti inému a pod. Pri posudzovaní tohto trestného činu je potrebné zvažovať aj intenzitu, rysy a priebeh útoku, posúdiť okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, zisťovať pohnútku činu (arogancia voči ostatným občanom, vyprovokovanie), zhodnotiť následky (poranenie, poškodenie vecí), zhodnotiť osobu páchatel'a. Naplnenie zákonného znaku verejne, znamená prítomnosť najmenej troch osôb. V týchto súvislostiach je potrebné hodnotiť, či a ako reagoval páchatel' na výzvy iných občanov, či upustil od výtržnickeho konania alebo v ňom pokračoval, alebo dokonca ho stupňoval. Je potrebné ďalej zisťovať z akej pohnútky bol čin spáchaný, čím bol motivovaný, či išlo napr. o pohnútku, ktorou

páchateľ prejavil aroganciu voči ostatným občanom alebo jednotlivcovi alebo, či bol vyprovokovaný a vybočil len z rámca normálnej reakcie, či konanie nebolo len nevhodným a neprímeraným prejavom, či došlo k následkom a akým.

Doteraz vykonané dokazovanie nasvedčuje tomu, že výpovede doposiaľ nevypočutých svedkov svedkov A. I. a Q. I. vykonaných v prípravnom konaní, ktoré prvostupňový súd odmietol na hlavnom pojednávaní vykonať (poškodená nebola v bistro nepretržite prítomná, aby s určitosťou vedela objasniť celé konanie obžalovaného), takéto informácie obsahujú. Prvostupňový súd v tomto prípade preto postupoval nesprávne.

Čo sa týka skutku pod bodom II rozsudku, prvostupňový súd ho kvalifikoval ako zločin ublíženia na zdraví v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 155 ods. 1 Trestného zákona na rozdiel od obžaloby, ktorý ho kvalifikoval ako obzvlášť závažný zločin vraždy v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 145 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. e) Trestného zákona.

Podľa § 145 ods. 1 Trestného zákona kto iného úmyselne usmrtí, potrestá sa odňatím slobody na 15 až 20 rokov.

Podľa § 145 ods. 2 písm. d) Trestného zákona odňatím slobody na 20 až 25 rokov alebo trestom odňatia slobody na doživotie sa páchatateľ potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 z osobitného motívu.

Podľa § 140 písm. e) Trestného zákona osobitným motívom sa rozumie spáchanie trestného činu z nenávisťi voči skupine osôb alebo jednotlivcovi pre ich skutočnú alebo domnelú príslušnosť k niektorej rase, národu, národnosti, etnickej skupine, pre ich skutočný alebo domnelý pôvod, farbu pleti, pohlavie, sexuálnu orientáciu, politické presvedčenie alebo náboženské vyznanie.

Podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona pokus trestného činu je konanie, ktoré bezprostredne smeruje k dokonaniu trestného činu, ktorého sa páchatateľ dopustil v úmysle spáchať trestný čin, ak nedošlo k dokonaniu trestného činu.

Trestný čin vraždy je trestným činom úmyselným. Vzťah páchatel'a k následku musí byť súdom riadne zistený a preukázaný výsledkami dokazovania. Pri zisťovaní subjektívnej stránky trestného činu, úmyslu páchatel'a nepostačuje iba zistenie, že páchatateľ bodol poškodenú nožom - dýkou do tvárovej časti hlavy, ale je potrebné vychádzať z okolností, za ktorých k útoku došlo, akým motívom bol vedený, čo útoku predchádzalo, ako bol útok vykonaný, aký nástroj bol použitý, či páchatateľ zámerne útočil proti takej časti tela, ktorá je dôležitá pre život. V tejto súvislosti bolo potrebné k týmto skutočnostiam vypočúť znalcov z odboru lekárstva a nie uspokojiť sa iba s čítaním záverov znaleckého posudku.

Trestný čin vraždy sa od trestného činu ublíženia na zdraví odlišuje len formou zavinenia. Je rozhodujúca subjektívna stránka, totiž k akému následku smeroval úmysel páchatel'a. V tomto smere neobstojí tvrdenie obžalovaného, že v dôsledku požitia alkoholických nápojov si priebeh skutkov nepamätal. Toto tvrdenie je vyvrátené obsahom znaleckých posudkov znalcov z odvetvia psychiatrie - liečby alkoholizmu a toxikománie, znalca z odboru psychológie. Zo záverov znaleckého posudku vyplýva aj to, že znalci u obžalovaného nezistili duševné ochorenie, ale trvalú poruchu osobnosti neznižujúcu vo všeobecnosti jeho ovládacie, ani rozpoznávacie schopnosti. V čase činu boli podstatne znížené ovládacie schopnosti obžalovaného avšak rozpoznávacie schopnosti boli zachované. Znalkyňa z odvetvia toxikológie po vykonaní bilančného prepočtu koncentrácie etanolu v krvi 2,16 - 3,18 g/kg (promile), v ktorých sa mohol obžalovaný v čase spáchania skutkov nachádzať sa podľa teórie prejavuje celkovým ťažkým sensorickým útlmom, rozbitím časovej a miestnej orientácie, pričom mentálne prejavy sú zreteľne a významne narušené, nezriedka sa prejavujú stavy zmätenosti, pričom v pohybovej oblasti sa prejavuje silne tackavá chôdza spojená s častými pádmi až neschopnosťou samostatnej chôdze. V posudzovanom prípade sa však obžalovaný takýmto spôsobom nesprával. Doposiaľ vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že na vyvedenie obžalovaného z bistra bolo potrebné vynaložiť väčšie

úsilie a pomoc troch mužov z dôvodu kladenia aktívneho odporu obžalovaným. Po jeho vyvedení sa tento koordinovaným a cieľným spôsobom zmocnil noža, následne sa koordinovane a cieľne snažil dostať späť do bistra, čo sa mu nepodarilo, pričom ďalej konal tak, že poškodil vozidlo zaparkované pred bistrom a následne sa premyslene a cieľne ukryl za stĺp vedľa schodov vedúcich do bistra, čakajúc na prvého človeka, ktorý z neho vystúpi von, aby na neho zaútočil s úmyslom ho bodnúť nožom do hlavy, a tak ho usmrtiť. Po bodnutí poškodenej nožom do tváre a potom, čo táto bola vtiahnutá svojím kolegom späť do vnútra bistra, však obžalovaný s aktívnym konaním a agresívnym správaním neprestal, ale podľa vykonaného dokazovania sa snažil dostať stále s nožom v ruke do vnútra bistra, čo sa mu však nepodarilo, nakoľko dvere do bistra boli uzamknuté. Tieto skutočnosti je možné zistiť aj analýzou kamerových záznamov, ktoré boli zaistené pre účely trestného konania.

Fyzický útok obžalovaného smerujúci na hlavu poškodenej P. L. bol v danom prípade vykonaný bezprostredne časovo, skutkovo, a ako aj z dôvodov predchádzajúcich udalostí, ktoré sa stali a odohrali vo vnútri bistra. Konaním obžalovaného došlo jednoznačne k násilným a verbálnym nenávisným extrémistickým prejavom smerujúcim voči Moslimom, t. j. voči iným osobám pre ich náboženské vyznanie.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti prvostupňový súd bude povinný vypočúť najmä svedkov Q. I., A. I., ale aj svedka Y. S. (ktorý sa v prípravnom konaní vyjadroval vyhýbavo), prípadne aj iných svedkov. Bude potrebné vypočúť znalca z odboru lekárstva, ktorí vyhotovili znalecký posudok č. XX/XXXX (Q., PhD.).

Po doplnení dokazovania v naznačenom smere, bude potrebné uložiť obžalovanému zákonný trest. Pri ukladaní trestu je potrebné zvážiť pomer poľahčujúcich a priťažujúcich okolností. Hlavne je potrebné zaoberať sa, či je možné obžalovanému priznať poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. d) Trestného zákona. Obžalovaný síce spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých, ale súd nevykonal dokazovanie, či uvedená okolnosť mala vplyv na rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť páchatela. Súd nemôže priznať túto poľahčujúcu okolnosť len na základe zistenia o veku páchatela, ale musí sa dôsledne skúmať stav jeho psychického vývoja, a to či sa takáto okolnosť prejavila pri spáchaní činu. Priznanie poľahčujúcej okolnosti podľa § 36 písm. l) si vyžaduje priznanie sa k spáchaniu trestného činu a úprimnú ľútosť, páchatel by mal popísať okolnosti, za ktorých došlo k spáchaniu a svojím postojom a správaním sa po trestnom čine prejavil úprimnú snahu o nápravu, ospravedlnenie sa a pod. Nepostačuje teda len formálny prejav ľútosť. V posudzovanej veci obžalovaný vyhlásil, že je nevinný, k skutkom sa priznáva, ale nič si nepamätá, iba z papierov, čo mu prišli. Svojou výpoveďou na hlavnom pojednávaní v podstate vylúčil, že by sa bol dopustil extrémistickej trestnej činnosti.

Naproti tomu prvostupňovým súdom nebola priznaná priťažujúca okolnosť podľa § 37 písm. f) Trestného zákona, ako správne poukázal prokurátor, pretože z vykonaného dokazovania je zrejmé, že žalovanej trestnej činnosti sa obžalovaný dopustil verejne, a to konkrétne pred viac ako dvoma osobami súčasne prítomnými na mieste verejnosti prístupnom.

Nesprávny a zákonu nezodpovedajúci je aj výrok o náhrade škody. Prvostupňový súd rozhodol tak, že poškodenú P. L. podľa § 288 ods. 1 Trestného poriadku s uplatneným nárokom na náhradu škody odkázal na civilný proces. Poškodená si nárok na náhradu škody riadne uplatnila (18. apríla 2019) s poukazom na znalecký posudok týkajúci sa bodového ohodnotenia zranení vo výške 365 eur. Na tomto uplatnení zotrvala aj na hlavnom pojednávaní. Súd mal teda obžalovaného zaviazat' spôsobenú škodu poškodenej nahradiť a so zvyškom uplatneného nároku ju odkázať podľa § 288 ods. 2 Trestného poriadku na civilný proces.

Najvyšší súd pre tieto nedostatky zásadného charakteru zrušil napadnutý rozsudok v celom rozsahu; lebo nie je postavený na serióznom základe a vychádza z pochybností o správnosti, úplnosti a jasnosti skutkových zistení. V rozhodovanej veci také dôkazy zatiaľ sú viac ako nejasné, pričom súd prvého stupňa ich hodnotil v podstate len v prospech obžalovaného, čo odporuje ustanoveniu § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Odvolací súd nie je povolaný na nahrádzanie činnosti súdu prvého stupňa, pričom v

konaní o riadnom opravnom prostriedku náprava chýb v konštatovanom rozsahu ani logicky nie je možná.

Najvyšší súd preto podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Bude úlohou súdu prvého stupňa vykonať potrebné dôkazy (tak ako boli odvolacím súdom vyššie naznačené), vyhodnotiť ich a predovšetkým rozhodnutie odôvodniť v súlade s ustanovením § 168 Trestného poriadku a potom vo veci meritórne rozhodnúť.

Podľa § 327 ods. 1 Trestného poriadku súd, ktorému vec bola vrátená na nové prejednanie a rozhodnutie, je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo svojom rozhodnutí odvolací súd.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.